

Kaikki kuvaa EDU -koulutuksen kuvausharjoituksia

Elokuva, johon harjoitus liittyy: *Elokuvan perusasia nro 1: Kuva ei kerro, se näyttää*

Näytä ja kerro

Tehtävässä harjoitellaan tietoista havainnointia kameralla. Näkevätkö muut sen, mitä ajattelin?

1. Kukin oppilas valitsee koulun alueelta paikan tai kävelyreitit, josta voi havaita paljon erilaisia pieniä tapahtumia. Tehtävänä on kuvata yhdellä minuutilla mittaisella otoksella mahdollisimman monta eri tapahtumaa ja samalla selostaa ne videolle ääneen. Kamera käy koko ajan!

- Havainnot voivat olla hyvin yksinkertaisia, esimerkiksi: ”lintu lentää taivaalla”, ”rehtorin auton valot palavat”, ”ulkona tuulee” tai ”koulun kellot soivat”. Olennaista on, että jokaisessa havainnossa on verbi: jotain tapahtuu. Olla-verbiä kannattaa välttää, koska siihen harvoin liittyy näkyvää toimintaa. Varsinkin isompien oppilaiden kanssa voidaan jopa sopia, että se on kielletty.
- Tehtävän suorittamiseen on hyvä antaa täsmällinen aika. Jos kuvauspaikka löytyy läheltä, 5–10 minuuttia riittää.

2. Kun videot on kuvattu, ne näytetään työparille suoraan laitteen ruudulta. Ensin videot katsotaan ilman ääntä. Katsojan tehtävänä on selostaa reaaliajassa, mitä kuvassa tapahtuu. Toisella katsomiskerralla kuunnellaan alkuperäinen ääni ja vertaillaan selostuksia.

Harjoituksen tavoite: Kirjoittaminen ja puhuminen ei ole mahdollista ilman ajattelua. Kuvaaminen on. Kun painat kamerasäädin nappia, kamera alkaa tallentaa edessä aukevaa näkymää riippumatta siitä, mitä ajattelet. Tämän harjoituksen tarkoitus on tehdä kuvaaja tietoiseksi kuvaamisen edellyttämästä havaitsemisesta ja ajattelusta.

On mahdollista ja jopa todennäköistä, että katselutilanteessa kuvaaja kokee epäonnistuneensa. Toinen ei näekään kuvassa niitä havaintoja, joita kuvaaja oli tarkoittanut. Tämä on tärkeä oivallus ja vasta alku oppimiselle. Miten kuvaan niin, että havaintoni ja ajatukseni välittyy? Miten saan ohjattua katsojan huomion oikeaan asiaan? Seuraavaksi askeleeksi sopii hyvin Lumière-harjoitus.

Harjoituksen tarkoituksena ei ole redusoida elokuvallisia havaintoja lauseiksi. Kieli on tuttu apuväline, jolla oppilaan ajattelu otetaan mukaan kuvaustilanteeseen.

Vinkki: Harjoituksessa huomataan, että puheen onnistunut äänittäminen ei ole aina helppoa. Ympäristön taustahäly, puheen äänenvoimakkuus ja puhujan etäisyys kamerasta vaikuttavat siihen, miten katsoja saa äänestä selvää. Kun suurempi ryhmä katsoo videoita samaan aikaan, myös luokan häly hankaloittaa kuuntelemista. Tätä ei pidä käsittää harjoituksen toteuttamista haittaavana ongelmana vaan olosuhteena, jossa oppilas oppii uusia taitoja. Äänittämiseen ei tarvita välttämättä parempaa tekniikkaa, kun puhuja ottaa olosuhteet huomioon. Kuuntelutilanteessa voi tarvittaessa hyödyntää yksinkertaisia kuulokkeita – vaikka oppilaiden omia.